

Svensk författningssamling

Lag om särskild kontroll av vissa utlänningar

SFS 2022:700

Publicerad
den 8 juni 2022

Utfärdad den 2 juni 2022

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om särskild kontroll av vissa utlänningar.

Lagens tillämpningsområde

2 § Om Säkerhetspolisen har ansökt om att en utlänning ska utvisas enligt 2 kap. 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige under handläggningen av ärendet om utvisning.

3 § En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige som görs av en utlänning som har utvisats enligt 2 kap. 1 § ska handläggas enligt denna lag.

Tillämpliga bestämmelser i annan författning

4 § Följande bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) ska tillämpas vid handläggning enligt denna lag:

1. 4 kap. 3–4 §§ om statusförklaring och resedokument,
2. 5 kap. 1–1 b, 2 a, 3–10 a, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd, och
3. 6 kap. 3 § om arbetstillstånd.

5 § I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (Dublinförordningen) finns bestämmelser om överföring av asylsökande som tillämpas gentemot andra EU-stater, Island, Norge, Schweiz och Liechtenstein.

¹ Prop. 2021/22:131, bet. 2021/22:JuU30, rskr. 2021/22:323.

6 § Med EES-medborgare och familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag detsamma som i 1 kap. 3 b § andra stycket och 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716).

Med flykting och alternativt skyddsbehövande avses detsamma som i 4 kap. 1–2 c §§ utlänningslagen.

Skyndsam handläggning

7 § Mål och ärenden enligt denna lag ska handläggas skyndsamt.

Proportionalitetsbedömning

8 § En åtgärd enligt denna lag får vidtas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för utlänningen eller för något annat motstående intresse.

2 kap. Utvisning och verkställighet av ett beslut om utvisning

Förutsättningar för att besluta om utvisning

1 § En utlänning får utvisas ur Sverige enligt denna lag om utlänningen

1. med hänsyn till vad som är känt om hans eller hennes tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan antas komma att begå eller på annat sätt medverka till ett brott enligt terroristbrottslagen (2022:666), eller

2. kan utgöra ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet.

Vem som får ansöka och besluta om utvisning

2 § En ansökan om utvisning med stöd av 1 § görs av Säkerhetspolisen. Ansökan ska ges in till Migrationsverket, som beslutar i frågan.

Migrationsverkets beslut kan enligt 7 kap. 1 § överklagas till regeringen.

3 § Om Polismyndigheten eller Migrationsverket har anledning att anta att förutsättningarna för ett beslut om utvisning enligt 1 § är uppfyllda, ska myndigheterna skyndsamt anmäla det till Säkerhetspolisen.

Innehållet i ett beslut om utvisning

4 § I ett beslut om utvisning ska det anges till vilket land utlänningen ska utvisas. Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Beslutet ska i övrigt innehålla de anvisningar som behövs för att det ska kunna verkställas.

5 § Ett beslut om utvisning ska innehålla ett förbud för utlänningen att återvända till Sverige.

Återreseförbudet ska gälla utan tidsbegränsning eller under viss tid. Om ett förbud gäller under viss tid ska utlänningen upplysas om att det börjar löpa den dag han eller hon lämnar Sverige.

Utlänningen ska alltid upplysas om den påföljd som en överträdelse av återreseförbudet kan medföra enligt 8 kap. 1 §.

Annan verkan av ett beslut om utvisning

6 § När en utlänning utvisas enligt 1 § får den beslutande myndigheten samtidigt återkalla en statusförklaring. Det som sägs om återkallelse i 4 kap. 5 b och 5 c §§ utlänningslagen (2005:716) ska också tillämpas vid beslutet.

När en utlänning utvisas enligt 1 § ska den beslutande myndigheten även återkalla ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

7 § Ett uppehållstillstånd som en utlänning har beviljats genom ett tidigare beslut upphör att gälla när han eller hon utvisas enligt denna lag.

8 § En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska avslås om utlänningen utvisas eller genom ett tidigare beslut har utvisats enligt denna lag.

9 § Om en utlänning under handläggningen av en ansökan om utvisning enligt denna lag ansöker om uppehållstillstånd, ska handläggningen av denna ansökan avvakta prövningen av utvisningsfrågan om det rör sig om ett uppehållstillstånd som får beviljas efter inresa i Sverige enligt

1. 5 b kap. utlänningslagen (2005:716) om uppehållstillstånd för forskning, studier inom högre utbildning, viss praktik, visst volontärarbete och au pair-arbete,

2. 6 a kap. utlänningslagen om EU-blåkort,

3. 6 b kap. utlänningslagen om tillstånd för företagsintern förflyttning, ICT, eller

4. 6 c kap. utlänningslagen om tillstånd för säsongarbete.

Detsamma gäller om utlänningen redan har ansökt om ett sådant uppehållstillstånd när Säkerhetspolisen ansöker om att utlänningen ska utvisas enligt 1 §.

Om utlänningen utvisas ska ansökan om uppehållstillstånd enligt första och andra styckena anses förfallen när utvisningsbeslutet får laga kraft eller det får verkställas ändå. Avslås yrkandet om utvisning ska ansökan om uppehållstillstånd handläggas enligt utlänningslagen. Om det är regeringen som avslår yrkandet, ska ansökan om uppehållstillstånd överlämnas till Migrationsverket för prövning.

Muntlig handläggning hos Migrationsverket vid utvisning

10 § Migrationsverket ska avgöra ett ärende om utvisning efter muntlig handläggning, om sådan handläggning inte är uppenbart obehövlig. Muntlig handläggning kan ske genom muntlig förhandling eller i annan form.

Verkställande myndighet

11 § Ett beslut om utvisning ska verkställas av Säkerhetspolisen.

Säkerhetspolisen får uppdra åt Polismyndigheten att genomföra verkställigheten. Det innebär dock inte att Säkerhetspolisens ansvar som verkställande myndighet övergår till Polismyndigheten.

Till vilket land utvisningen får verkställas

12 § Ett beslut om utvisning ska verkställas genom att utlänningen sänds till det land eller, om flera länder har angetts, något av de länder som anges i beslutet.

En utlänning får alltid sändas till ett land som utlänningen visar kan ta emot honom eller henne.

13 § Ett beslut om utvisning får inte verkställas om det finns ett sådant hinder mot verkställigheten som anges i 12 kap. 1–3 a §§ utlänningslagen (2005:716).

Inhibition och tidsbegränsat uppehållstillstånd

14 § Om det har beslutats att en utlänning ska utvisas enligt denna lag men det finns ett sådant hinder mot att verkställa utvisningen som anges i 13 §, ska den beslutande myndigheten förordna att beslutet tills vidare inte får verkställas (inhibition). Om det finns särskilda skäl får den beslutande myndigheten i stället bevilja utlänningen ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska gälla i högst ett år.

Detta gäller även om utvisningsbeslutet av någon annan särskild anledning inte bör verkställas.

15 § Har ett beslut om inhibition enligt 14 § meddelats, ska utvisningsbeslutet och inhibitionsbeslutet prövas på nytt när det finns skäl för det.

Så länge utvisningsbeslutet fortfarande gäller, men inte har kunnat verkställas, ska Säkerhetspolisen till den beslutande myndigheten anmäla om det finns ett behov eller inte av att på nytt pröva utvisningsbeslutet. Anmälan ska göras före utgången av oktober månad varje år, med början året efter det år då beslutet meddelades.

16 § Om regeringen vid prövning enligt 15 § första stycket överväger att häva ett beslut om inhibition, ska det ansvariga statsrådet, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, inhämta ett yttrande från Migrationsöverdomstolen.

I yttrandet ska Migrationsöverdomstolen särskilt ange om det finns hinder enligt 13 § mot att verkställa en utvisning. Om domstolen anser att det finns ett sådant hinder, får regeringen inte avvika från den bedömningen.

17 § Har utlänningen beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 14 § ska Migrationsverket, när tillståndet löper ut, pröva om det fortfarande finns ett sådant hinder mot att verkställa utvisningen som anges i 13 § eller om utvisningsbeslutet av någon annan särskild anledning fortsatt inte bör verkställas. Om så är fallet ska Migrationsverket besluta om inhibition eller, om det finns särskilda skäl, bevilja utlänningen ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 14 §.

Förfarandet när ett beslut om utvisning inte kan verkställas

18 § Om ett beslut om utvisning har lämnats till Säkerhetspolisen för verkställighet och Säkerhetspolisen anser att beslutet inte går att verkställa eller att ytterligare besked behövs, ska Säkerhetspolisen anmäla det till den myndighet som har fattat beslutet. Den beslutande myndigheten ska då på nytt pröva om det finns ett sådant hinder mot att verkställa utvisningen som anges i 13 § eller om utvisningsbeslutet av någon annan särskild anledning inte bör verkställas. Om så är fallet ska den beslutande myndigheten förordna om inhibition eller, om det finns särskilda skäl, bevilja utlänningen ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 14 §.

19 § Innan regeringen prövar en fråga enligt 18 § ska det ansvariga statsrådet, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, inhämta ett yttrande från Migrationsöverdomstolen.

I yttrandet ska Migrationsöverdomstolen särskilt ange om det finns hinder enligt 13 § mot att verkställa en utvisning. Om domstolen anser att det finns ett sådant hinder, får regeringen inte avvika från den bedömningen.

20 § I avvaktan på regeringens beslut enligt 18 § får det ansvariga statsrådet besluta om inhibition.

När ett beslut om utvisning ska verkställas

21 § Om inte annat anges ska ett beslut om utvisning verkställas så snart det är möjligt efter det att beslutet har fått laga kraft eller utlänningen har lämnat en nöjdförklaring enligt 7 kap. 20 §.

Detta gäller dock inte om ett beslut om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd har meddelats enligt 14, 17 eller 18 §.

När ett beslut om utvisning ska anses vara verkställt

22 § Ett beslut om utvisning ska anses vara verkställt när utlänningen lämnar Sverige.

Detta gäller dock inte om utlänningen utlämnas, överlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal inom ramen för ett straffrättsligt förfarande med villkor om att utlänningen ska återföras till Sverige.

När ett beslut om utvisning upphör att gälla

23 § Ett beslut om utvisning upphör att gälla när tiden för ett återreseförbud enligt 5 § andra stycket löper ut.

Ny verkställighet av ett beslut om utvisning som inte har upphört att gälla

24 § Har ett beslut om utvisning verkställts, och påträffas utlänningen därefter i Sverige, ska beslutet verkställas på nytt om det inte enligt 23 § har upphört att gälla.

Utvisningsbeslutet får dock inte verkställas på nytt om utlänningen

1. har återvänt efter att ha fått ett särskilt tillstånd enligt 25 § till ett kort besök i Sverige, eller

2. efter återkomsten har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt denna lag.

Särskilt tillstånd till ett kort besök

25 § En utlänning som har meddelats ett återreseförbud enligt 5 § första stycket får av regeringen ges ett särskilt tillstånd att göra ett kort besök i Sverige, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter.

Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges efter ansökan av någon annan än utlänningen.

Upphävande av ett återreseförbud

26 § Om en EES-medborgare eller en familjemedlem till en sådan medborgare har meddelats ett återreseförbud enligt 5 § första stycket och det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla, får regeringen helt eller delvis upphäva förbudet.

27 § Regeringen får upphäva ett verkställt beslut om utvisning enligt denna lag efter ansökan av utlänningen.

En ansökan om upphävande kan göras tidigast tio år efter det att utvisningsbeslutet verkställdes.

En ansökan om uppehållstillstånd som ges in av en utlänning vars beslut om utvisning har verkställts ska anses vara en ansökan om att få beslutet upphävt enligt första stycket.

3 kap. Förvar

Förutsättningar för att ta en utlänning i förvar

1 § En utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar, om det

1. är sannolikt att ett beslut om utvisning enligt 2 kap. 1 § kommer att meddelas, eller

2. finns ett beslut om utvisning enligt 2 kap. 1 § och förvar behövs för att förbereda eller genomföra verkställighet av beslutet.

Utlänningen får dock tas i förvar endast om

1. det finns anledning att anta att utlänningen annars avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten eller utövar brottslig verksamhet i Sverige, eller

2. utlänningens identitet är oklar.

2 § En utlänning som inte har fyllt 18 år får tas i förvar, om det

1. är sannolikt att ett beslut om utvisning enligt 2 kap. 1 § kommer att meddelas, eller

2. finns ett beslut om utvisning enligt 2 kap. 1 § och förvar behövs för att förbereda eller genomföra verkställighet av beslutet.

Utlänningen får dock tas i förvar endast om det finns en betydande risk för att utlänningen annars avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten eller utövar brottslig verksamhet i Sverige.

Vem som får besluta om förvar

3 § Ett beslut om förvar meddelas av den behöriga myndigheten, om inte annat följer av 4 §.

Behörig myndighet är Migrationsverket, om inte något annat anges i tredje eller fjärde stycket.

Regeringen är behörig myndighet från det att ett överklagande av ett beslut om utvisning har tagits emot av Regeringskansliet och till dess regeringen har avslutat handläggningen av överklagandet.

Säkerhetspolisen är behörig myndighet från det att myndigheten har tagit emot ett beslut om utvisning för verkställighet till dess det har verkställts.

4 § När regeringen är behörig myndighet beslutar det ansvariga statsrådet om förvar.

Regeringen får dock besluta att en utlänning fortsatt ska vara tagen i förvar när regeringen omprövar ett beslut om förvar enligt 11 §. Regeringen får även upphäva ett beslut om förvar.

Interimistiska beslut om förvar

5 § Trots att Säkerhetspolisen ännu inte har ansökt om utvisning enligt denna lag, får myndigheten besluta att en utlänning ska tas i förvar, om det finns förutsättningar för det enligt 1 eller 2 §.

Beslutet ska genast anmälas till Migrationsverket, som snarast ska pröva om det ska fortsätta att gälla.

6 § Om det inte finns tid att invänta den behöriga myndighetens beslut om förvar och förutsättningar enligt 1 eller 2 § finns för att ta en utlänning i förvar, får Säkerhetspolisen eller Polismyndigheten besluta att ta en utlänning i förvar till dess den behöriga myndigheten har meddelat ett beslut i frågan. Beslutet ska genast anmälas till den behöriga myndigheten, som snarast ska pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

I vissa fall får en polisman omhänderta en utlänning enligt 11 § polislagen (1984:387) i väntan på Säkerhetspolisens eller Polismyndighetens beslut om förvar.

Om kontroll av en utlänning görs med hjälp av en tulltjänsteman, en kustbevakningstjänsteman eller en särskilt förordnad passkontrollant, har de samma rätt att omhänderta utlänningen som en polisman. Omhändertagandet ska genast anmälas till en polisman för prövning av om åtgärden ska bestå.

Förvarstidens längd

7 § Förvar ska pågå under så kort tid som möjligt.

8 § En utlänning som har fyllt 18 år får inte hållas i förvar enligt 1 § första stycket 2 under längre tid än ett år. Om det är sannolikt att verkställigheten av utvisningsbeslutet kommer att ta längre tid än så på grund av bristande samarbete från utlänningen, för att det tar tid att skaffa nödvändiga handlingar eller av något annat väsentligt skäl som hänför sig till verkställigheten, får dock utlänningen hållas i förvar i som längst ytterligare två år.

Om en utlänning återförs till Sverige på grund av att verkställigheten har misslyckats, ska tiden om ett år räknas från det att utlänningen på nytt anländer till Sverige. Utlänningen får dock aldrig hållas i förvar längre tid än tre år.

9 § En utlänning som inte har fyllt 18 år får inte hållas i förvar längre tid än 72 timmar. Om det finns synnerliga skäl får utlänningen dock hållas i förvar under ytterligare 72 timmar.

Ny prövning av ett beslut om förvar

10 § Den behöriga myndigheten ska pröva ett beslut om förvar enligt 1 § första stycket 1 på nytt inom fyra veckor från den dagen då beslutet verkställdes. Har förvarsbeslutet föregåtts av ett interimistiskt beslut om förvar, ska tidsfristen räknas från när det beslutet verkställdes.

Den behöriga myndigheten ska pröva ett beslut om förvar enligt 1 § första stycket 2 på nytt inom tre månader från den dagen då utvisningsbeslutet fick laga kraft eller utlänningen lämnade en nöjdförklaring enligt 7 kap. 20 § eller den senare tidpunkt då förvarsbeslutet verkställdes.

Om utlänningen är kvar i förvar ska en ny prövning fortlöpande ske inom de tider som anges i första respektive andra stycket.

Om ett beslut om förvar inte prövas på nytt inom föreskriven tid, upphör beslutet att gälla.

Skyldighet att ompröva ett beslut om förvar

11 § Om Migrationsverket eller regeringen beslutar om utvisning av en utlänning som hålls i förvar, ska myndigheten också pröva om utlänningen fortsatt ska vara tagen i förvar. Myndigheten får vid en sådan omprövning i stället besluta att ställa en utlänning under uppsikt enligt 4 kap. 1 §.

Detta gäller också om regeringen upphäver ett beslut om utvisning och återförvisar eller överlämnar ärendet till Migrationsverket för handläggning. En ny prövning ska därefter göras av Migrationsverket. Prövningen ska göras inom fyra veckor från regeringens beslut.

Skyldighet att upphäva ett beslut om förvar

12 § Om det inte längre finns skäl för ett beslut om förvar, ska den behöriga myndigheten omedelbart upphäva beslutet.

Muntlig handläggning vid förvar

13 § Muntlig handläggning vid förvar genomförs av den myndighet som beslutar om förvar.

14 § Om ett beslut om förvar inte har föregåtts av muntlig handläggning, ska sådan handläggning genomföras så snart som möjligt efter det att beslutet har verkställts.

Detta gäller inte interimistiska beslut enligt 5 eller 6 § eller om regeringen är behörig myndighet.

15 § När ett beslut om förvar ska prövas på nytt ska det hållas en muntlig förhandling.

16 § I ett ärende om förvar som handläggs av regeringen får det ansvariga statsrådet, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, besluta om en muntlig förhandling och uppdra åt Migrationsöverdomstolen att hålla förhandlingen.

Vid den muntliga förhandlingen ska utlänningen höras. Regeringskansliet får bestämma att även andra personer ska höras. En representant för Regeringskansliet ska närvara vid förhandlingen.

Utlänningen ska vid förhandlingen få tillfälle att redogöra för sin ståndpunkt och uttala sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

Verkställighet av ett beslut om förvar

17 § Ett beslut om förvar ska verkställas av Säkerhetspolisen.

Säkerhetspolisen får uppdra åt Polismyndigheten att verkställa beslutet. Det innebär dock inte att Säkerhetspolisens ansvar som verkställande myndighet övergår till Polismyndigheten.

18 § En utlänning som har fyllt 18 år och som är tagen i förvar ska placeras i en kriminalvårdsanstalt eller ett häkte. Utlänningen får dock tillfälligt förvaras i en polisarrest.

För behandlingen av en utlänning som har placerats i en kriminalvårdsanstalt, ett häkte eller en polisarrest gäller häkteslagen (2010:611). Utlänningen ska beviljas de lättnader och förmåner som kan medges med hänsyn till ordningen och säkerheten inom anstalten, häktet eller arresten.

19 § En utlänning som inte har fyllt 18 år och som är tagen i förvar ska placeras i sådana förvarslokaler som Migrationsverket ansvarar för enligt 11 kap. 2 § första stycket utlänningslagen (2005:716).

Utlänningen får hållas avskild från andra som har tagits i förvar om det är nödvändigt för ordningen och säkerheten i förvarslokalen. Ett beslut om avskiljande meddelas av Migrationsverket. Beslutet ska omprövas så ofta det finns anledning till det.

För behandlingen av en utlänning som har placerats i Migrationsverkets förvarslokaler gäller i övrigt 11 kap. utlänningslagen om myndighetens behandling av utlänningar som hålls i förvar.

Ett beslut om förvar upphör efter utresa

20 § Ett beslut om förvar upphör att gälla när utlänningen lämnar Sverige.

4 kap. Uppsikt

Förutsättningar för att ställa en utlänning under uppsikt

1 § En utlänning som har fyllt 18 år får, under de förutsättningar som anges i 3 kap. 1 §, ställas under uppsikt i stället för att tas i förvar.

En utlänning som inte har fyllt 18 år får, under de förutsättningar som anges i 3 kap. 2 §, ställas under uppsikt i stället för att tas i förvar.

Vad ett beslut om uppsikt innebär

2 § Ett beslut om uppsikt kan innebära att en utlänning är

1. förbjuden att lämna ett visst område (vistelseområdet),
2. skyldig att på vissa tider anmäla sig hos Polismyndigheten (anmälningsskyldighet), eller
3. skyldig att lämna ifrån sig sitt pass eller annan identitetshandling.

Vem som får besluta om uppsikt

3 § Ett beslut om uppsikt meddelas av den myndighet som är behörig enligt 3 kap. 3 §, om inte annat anges i 4 §. Migrationsöverdomstolen får besluta om uppsikt när den prövar ett överklagat beslut om förvar.

4 § När regeringen är behörig myndighet beslutar det ansvariga statsrådet om uppsikt.

Regeringen får dock besluta att en utlänning fortsatt ska stå under uppsikt när den omprövar ett beslut om uppsikt enligt 10 §. Regeringen får även upphäva ett beslut om uppsikt.

Interimistiska beslut om uppsikt

5 § Trots att Säkerhetspolisen inte har ansökt om utvisning, får myndigheten besluta att en utlänning ska ställas under uppsikt, om det finns förutsättningar för det enligt 1 §.

Beslutet ska genast anmälas till Migrationsverket, som snarast ska pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

Innehållet i ett beslut om uppsikt

6 § I ett beslut om uppsikt ska det anges vilka förbud och skyldigheter som uppsikten innebär och, i den utsträckning som det är relevant,

1. vilket vistelseområde som utlänningen förbjuds att lämna,

2. hur ofta utlänningen ska anmäla sig hos Polismyndigheten och på vilken ort skyldigheten ska fullgöras, och

3. vilka pass eller andra identitetshandlingar som utlänningen ska lämna till Polismyndigheten.

Migrationsverket, Migrationsöverdomstolen, regeringen eller det ansvariga statsrådet får uppdra åt Säkerhetspolisen att ange de närmare villkoren för uppsikten.

Beslut enligt första och andra styckena ska delges utlänningen.

7 § Ett pass eller en annan identitetshandling som en utlänning har överlämnat enligt ett beslut om uppsikt ska utan dröjsmål lämnas vidare till Säkerhetspolisen.

Säkerhetspolisen ska lämna tillbaka handlingen till utlänningen om uppsiktsbeslutet upphör eller om det annars inte längre finns skäl för att behålla handlingen.

Ny prövning av ett beslut om uppsikt

8 § Den behöriga myndigheten ska pröva ett beslut om uppsikt på nytt var sjätte månad, så länge utlänningen står under uppsikt.

Om ett beslut om uppsikt inte prövas på nytt inom föreskriven tid, upphör beslutet att gälla.

Ändring av ett beslut om uppsikt

9 § Säkerhetspolisen får, om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl för det, besluta om undantag från och om tillfälliga lättnader i ett beslut om uppsikt.

Skyldighet att ompröva ett beslut om uppsikt

10 § Om Migrationsverket eller regeringen beslutar om utvisning av en utlänning som står under uppsikt, ska myndigheten också pröva om utlänningen fortsatt ska stå under uppsikt.

Skyldighet att upphäva ett beslut om uppsikt

11 § Om det inte längre finns skäl för ett beslut om uppsikt, ska den behöriga myndigheten omedelbart upphäva beslutet.

Muntlig handläggning vid uppsikt

12 § Muntlig handläggning vid uppsikt genomförs av den myndighet som beslutar om uppsikt.

När ett beslut om uppsikt ska prövas på nytt ska det hållas en muntlig förhandling, om det inte med hänsyn till utredningens art eller andra omständigheter framstår som uppenbart att en sådan förhandling saknar betydelse.

13 § I ett ärende om uppsikt som handläggs av regeringen får det ansvariga statsrådet, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, besluta om en muntlig förhandling och uppdra åt Migrationsöverdomstolen att hålla förhandlingen.

Vid den muntliga förhandlingen ska utlänningen höras. Regeringskansliet får bestämma att även andra personer ska höras. En representant för Regeringskansliet ska närvara vid förhandlingen.

Utlänningen ska vid förhandlingen få tillfälle att redogöra för sin ståndpunkt och uttala sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

Ett beslut om uppsikt upphör efter utresa

14 § Ett beslut om uppsikt upphör att gälla när utlänningen lämnar Sverige.

5 kap. Tvångsmedel

Användning av tvångsmedel

1 § De tvångsmedel som anges i 2, 3 och 5–7 §§ får användas om ett beslut om utvisning enligt denna lag tills vidare inte kan verkställas på grund av ett beslut om inhibition eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Detta gäller också om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) inte kan verkställas och utlänningen skulle kunna utvisas enligt 2 kap. 1 §.

Anmälningsskyldighet och förbud att lämna ett vistelseområde

2 § Utlänningen får åläggas anmälningsskyldighet. Utlänningen får samtidigt förbjudas att lämna ett vistelseområde.

Husrannsakan, kroppsvisitation, kroppsbesiktning, fotografering och fingeravtryck

3 § Utlänningen får utsättas för husrannsakan, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning, om det är av betydelse för att klarlägga om

1. utlänningen tillhör eller verkar för en organisation eller grupp som planlägger eller förbereder brott enligt terroristbrottslagen (2022:666) eller om det finns en risk för att utlänningen kan komma att engagera sig i en sådan organisation eller grupp,

2. det finns risk för att utlänningen själv planlägger eller förbereder brott som avses i 1, eller

3. det finns risk för att utlänningen själv eller tillsammans med andra medverkar i eller på annat sätt främjar ett allvarligt brott som rör Sveriges säkerhet.

I sådana fall är det också tillåtet att ta fingeravtryck av och att fotografera utlänningen.

I fråga om sådana åtgärder gäller i övrigt 28 kap. rättegångsbalken. Det som sägs om den som är skäligen misstänkt ska då i stället avse utlänningen.

Tillfälligt omhändertagande av elektronisk kommunikationsutrustning

4 § Om en polisman vid Säkerhetspolisen vid en åtgärd enligt 3 § första stycket påträffar elektronisk kommunikationsutrustning, får polismannen tillfälligt omhänderta utrustningen och undersöka den.

Om det krävs för ett sådant ändamål som avses i 3 § första stycket, får innehållet i den elektroniska kommunikationsutrustningen kopieras.

Egendomen ska lämnas tillbaka så snart det inte längre finns skäl för åtgärden, dock senast 24 timmar efter omhändertagandet.

Hemlig avlyssning eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

5 § Om det finns särskilda skäl får ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller, om det är tillräckligt, hemlig övervakning

av elektronisk kommunikation meddelas enligt 27 kap. rättegångsbalken för ett sådant ändamål som avses i 3 § första stycket.

Ett tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § första stycket 3 rättegångsbalken får också meddelas i syfte att kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet.

I fråga om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation gäller i övrigt 27 kap. rättegångsbalken. Det som sägs om den som är skäligen misstänkt ska då i stället avse utlänningen.

Hemlig kameraövervakning

6 § Om det finns särskilda skäl får ett tillstånd till hemlig kameraövervakning meddelas enligt 27 kap. rättegångsbalken för ett sådant ändamål som avses i 3 § första stycket. Ett tillstånd får avse endast en plats där en utlänning regelbundet kan antas komma att uppehålla sig eller en plats där brott som anges i 3 § första stycket kan antas komma att planläggas eller förberedas.

I fråga om hemlig kameraövervakning gäller i övrigt 27 kap. rättegångsbalken. Det som sägs om den som är skäligen misstänkt ska då i stället avse utlänningen.

Postkontroll

7 § Om det finns särskilda skäl får ett tillstånd att hålla kvar och närmare undersöka, öppna och granska försändelser som finns hos ett befordringsföretag och som har ställts till utlänningen eller som har avsänts av honom eller henne (postkontroll) meddelas för ett sådant ändamål som avses i 3 § första stycket.

Vem som får ansöka och besluta om användning av tvångsmedel

8 § Säkerhetspolisen får hos Migrationsverket ansöka om att en utlänning ska åläggas anmälningsskyldighet enligt 2 § eller en sådan skyldighet tillsammans med ett förbud att lämna vistelseområdet. Ett beslut om sådant tvångsmedel får meddelas om förutsättningarna i 1 § är uppfyllda.

Säkerhetspolisen får hos Migrationsverket även ansöka om godkännande att

1. enligt 10 § besluta om husrannsakan, kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller fotografering eller besluta att ta fingeravtryck, eller

2. enligt 11 § ansöka om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning eller postkontroll.

Ett godkännande enligt andra stycket 1 och 2 får ges om förutsättningarna i 1, 3 och 5–7 §§ är uppfyllda.

9 § I samband med att regeringen beslutar om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd i ett ärende om verkställighet enligt 2 kap. 18 § får regeringen

1. ålägga en utlänning anmälningsskyldighet enligt 2 § eller en sådan skyldighet tillsammans med ett förbud att lämna vistelseområdet om förutsättningarna i 1 § är uppfyllda, eller

2. godkänna att Säkerhetspolisen får vidta de åtgärder som anges i 8 § andra stycket 1 och 2 om förutsättningarna i 1, 3 och 5–7 §§ är uppfyllda.

Innan regeringen som första instans beslutar om anmälningsskyldighet ska det ansvariga statsrådet, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, inhämta ett yttrande från Migrationsöverdomstolen.

Beslut om husrannsakan, kroppsvisitation, kroppsbesiktning, fotografering och fingeravtryck

10 § Säkerhetspolisen får efter ett godkännande enligt 8 § andra stycket 1, 9 § första stycket 1 eller 16 § tredje stycket besluta om husrannsakan, kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller fotografering eller besluta att ta fingeravtryck. Ett beslut om sådant tvångsmedel får meddelas om förutsättningarna i 3 § är uppfyllda.

Beslut om ett tillstånd till hemliga tvångsmedel

11 § Säkerhetspolisen får efter ett godkännande enligt 8 § andra stycket 2, 9 § första stycket 2 eller 16 § tredje stycket hos Stockholms tingsrätt ansöka om ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning eller postkontroll.

Ett tillstånd får meddelas om förutsättningarna i 5–7 §§ är uppfyllda. Rättens beslut gäller omedelbart.

Vid prövning av en fråga om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation eller hemlig kameraövervakning tillämpas 27 kap. 26–30 §§ rättegångsbalken om offentliga ombud. På förfarandet tillämpas även i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken.

Beslutens giltighetstid

12 § Ett beslut enligt 8 eller 9 § gäller i längst tre år från dagen för utvisnings- eller avvisningsbeslutet.

Innehållet i ett beslut om anmälningsskyldighet

13 § I ett beslut om anmälningsskyldighet eller en sådan skyldighet tillsammans med ett förbud att lämna vistelseområdet ska det anges

1. hur ofta utlännen ska anmäla sig hos Polismyndigheten och på vilken ort skyldigheten ska fullgöras, och
2. vilket vistelseområde som utlännen förbjuds att lämna.

Beslutande myndighet får uppdra åt Säkerhetspolisen att utforma de närmare villkoren för hur anmälningsskyldigheten ska fullgöras.

Beslut enligt första och andra styckena ska delges utlännen.

Interimistiska beslut om anmälningsskyldighet

14 § Om Säkerhetspolisen upphäver ett beslut om förvar enligt 3 kap. 12 § får myndigheten besluta om anmälningsskyldighet enligt 2 §, om det inte finns tid att avvakta den beslutande myndighetens ställningstagande enligt 2 kap. 18 § när det gäller frågan om det finns hinder mot att verkställa ett beslut om utvisning.

Beslutet gäller omedelbart och ska delges utlännen.

Säkerhetspolisen ska genast anmäla ett beslut enligt första stycket till den beslutande myndigheten, som snarast ska pröva om åtgärden ska bestå. Om den beslutande myndigheten konstaterar att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva beslutet.

15 § I ett tillstånd till postkontroll får rätten besluta att en försändelse som kommer in till ett beforderingsföretag ska hållas kvar till dess att den närmare har undersökts eller öppnats eller granskats. Av tillståndet ska det framgå vilka försändelser som tillståndet omfattar.

Ett tillstånd ska meddelas att gälla för en viss tid, längst en månad från dagen då förordnandet delgavs beforderingsföretaget.

Beslutet ska innehålla en underrättelse om att information om åtgärden inte får lämnas till någon utan medgivande av Säkerhetspolisen.

Fortsatt användning av tvångsmedel

16 § Säkerhetspolisen får även efter utgången av den i 12 § angivna treårsfristen hos Stockholms tingsrätt ansöka enligt 8 § första och andra styckena om användning av de tvångsmedel som anges i 2, 3 och 5–7 §§ (fortsatt användning av tvångsmedel).

Ett beslut om fortsatt användning av tvångsmedlen i 2 § får meddelas om förutsättningarna i 1 § är uppfyllda och det finns risk för att utlänningen begår eller på annat sätt medverkar till brott som anges i 2 kap. 1 § 1 eller annat brott mot Sveriges säkerhet.

Ett godkännande av fortsatt användning av tvångsmedlen i 3 och 5–7 §§ får meddelas om förutsättningarna i 1, 3 och 5–7 §§ är uppfyllda och det finns risk för att utlänningen begår eller på annat sätt medverkar till brott som anges i 2 kap. 1 § 1 eller annat brott mot Sveriges säkerhet.

Beslutet ska delges utlänningen.

17 § Rättens beslut enligt 16 § gäller för en viss tid, längst tre år.

Om det finns skäl för det får rätten besluta om fortsatt användning av tvångsmedlen för tiden fram till dess att ärendet har avgjorts slutligt.

Om ett tidigare meddelat beslut om användning av tvångsmedel gäller då ärendet avgörs, får rätten bestämma att det nya beslutet ska börja tillämpas först när giltighetstiden för det tidigare beslutet har löpt ut.

18 § I fråga om förfarandet vid rätten vid ett beslut om fortsatt användning av tvångsmedel gäller det som är föreskrivet om åtal för brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader.

En skriftlig berättelse eller en uppteckning eller upptagning av en sådan berättelse som avses i 35 kap. 14 § rättegångsbalken får dock åberopas som bevis. Bestämmelsen i 10 kap. 3 § andra stycket andra meningen offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller vidare inte och beslutet får grundas även på handlingar eller annat material som enligt första stycket samma paragraf inte får lämnas ut till parter.

Ändring eller upphävande av ett beslut om tvångsmedel

19 § Säkerhetspolisen får, om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl för det, i fråga om ett beslut om anmälningsskyldighet eller en sådan skyldighet tillsammans med ett förbud att lämna vistelseområdet

1. medge undantag eller tillfälliga lättnader, eller
2. besluta att anmälningsskyldigheten ska fullgöras på annan ort eller veckodag.

Säkerhetspolisen får också, om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl för det, upphäva ett beslut enligt 16 §.

Efter ansökan av Säkerhetspolisen får den myndighet som har beslutat enligt 8 eller 9 § upphäva beslutet eller göra andra ändringar i det än som anges i första stycket.

Efter ansökan av Säkerhetspolisen får rätten göra andra ändringar i ett beslut enligt 16 § än som anges i första stycket.

Granskning och förstöring

20 § En upptagning eller uppteckning som har gjorts vid hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation eller hemlig kameraövervakning ska granskas snarast möjligt. Granskningen får utföras endast av rätten, Säkerhetspolisen, Polismyndigheten eller en åklagare.

Upptagningar och uppteckningar ska bevaras så länge som de behövs i de delar de är av betydelse för kontrollen av utlänningen. I övrigt ska de förstöras så snart som möjligt.

Uppgifter från upptagningar och uppteckningar som med stöd av 23 § får användas vid en förundersökning ska dock bevaras så länge förundersökningen inte har lagts ner eller, om åtal har väckts, till dess målet har avgjorts slutligt. De ska därefter förstöras. Uppgifter från upptagningar eller uppteckningar som med stöd av 23 § får användas för något annat ändamål ska dock bevaras så länge som de behövs för det nya ändamålet. De ska därefter förstöras.

21 § En försändelse som omfattas av ett tillstånd till postkontroll ska undersökas snarast möjligt. Försändelsen får inte närmare undersökas, och inte heller öppnas eller granskas av någon annan än rätten, Säkerhetspolisen, Polismyndigheten eller en åklagare.

När undersökningen har slutförts ska en försändelse som finns hos ett befordringsföretag sändas till den som försändelsen är ställd till.

22 § Om en handling påträffas vid husrannsakan, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får den inte närmare undersökas och inte heller öppnas eller granskas av någon annan än rätten, Säkerhetspolisen, Polismyndigheten eller en åklagare. Efter anvisning av Säkerhetspolisen får dock en sakkunnig eller någon annan som anlitas vidta åtgärden.

Om kopiering har gjorts vid ett tillfälligt omhändertagande av elektronisk kommunikationsutrustning, ska kopian förstöras när den inte längre behövs för Säkerhetspolisens underrättelseverksamhet eller brottsutredande verksamhet.

Användning av överskottsinformation

23 § Om det inte finns hinder enligt andra bestämmelser får Säkerhetspolisen besluta att uppgifter som har kommit fram vid hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning eller postkontroll får användas för annat ändamål än det som har legat till grund för åtgärden.

När ett beslut om tvångsmedel upphör

24 § Ett beslut enligt 8, 9 eller 16 § upphör att gälla om utvisnings- eller avvsningsbeslutet har verkställts eller upphävts.

25 § Om det inte längre finns skäl för ett beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning eller postkontroll ska Säkerhetspolisen eller rätten upphäva beslutet.

Pass eller andra identitetshandlingar

26 § När en utvisning enligt denna lag kan komma i fråga får Säkerhetspolisen, Polismyndigheten eller Migrationsverket besluta att omhänderta utlänningens pass eller andra identitetshandlingar. Om utlänningen inte samarbetar får Migrationsverket begära hjälp av Polismyndigheten med att verkställa beslutet.

Omhändertagandet ska hävas om det beslutas att utvisning inte ska ske. I annat fall ska omhändertagandet gälla till dess att utvisningsbeslutet har verkställts.

Omhändertagna handlingar ska utan dröjsmål överlämnas till Säkerhetspolisen, som ska häva omhändertagandet om det inte längre finns skäl för det.

27 § För att söka efter en utlännings pass eller andra identitetshandlingar får husrannsakan göras hos utlänningen. Utlänningen får också kroppsvisiteras i detta syfte.

Säkerhetspolisen får fatta ett beslut om en sådan åtgärd. Om Polismyndigheten har fått i uppdrag att verkställa ett beslut om utvisning får även den fatta ett sådant beslut.

I fråga om sådana åtgärder gäller i övrigt 28 kap. rättegångsbalken. Det som sägs om den som är skäligen misstänkt ska då i stället avse utlänningen.

Migrationsverket får fotografera och ta fingeravtryck

28 § När en utlännings rätt att vistas i Sverige handläggs enligt denna lag får Migrationsverket ta fingeravtryck av och fotografera utlänningen. Om utlänningen inte samarbetar får Migrationsverket begära hjälp av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen med att verkställa beslutet.

Omhändertagande av en utlänning

29 § När ett beslut om utvisning enligt denna lag ska verkställas får utlänningen omhändertas av Säkerhetspolisen eller i förekommande fall Polismyndigheten, om det är nödvändigt för att verkställigheten av beslutet ska kunna förberedas eller genomföras.

Utlänningen får omhändertas under högst 24 timmar. Om det finns särskilda skäl får utlänningen dock vara omhändertagen under ytterligare 24 timmar. Under denna tid får utlänningen förvaras i ett häkte eller en polis-arrest endast om han eller hon har fyllt 18 år.

Andra åtgärder för att underlätta verkställighet

30 § När en utlänning har omhändertagits enligt 29 § eller har tagits i förvar enligt 3 kap. 1 eller 2 § för att verkställigheten av ett beslut om utvisning ska kunna förberedas eller genomföras, får Säkerhetspolisen eller Polismyndigheten vidta sådana åtgärder som behövs för att utlänningen ska få nödvändiga handlingar för verkställigheten eller för att utlänningens identitet eller medborgarskap ska kunna klarläggas. Säkerhetspolisen eller

6 kap. Gemensamma bestämmelser om handläggning

Muntlig handläggning hos en förvaltningsmyndighet

1 § Vid muntlig handläggning ska de omständigheter som behöver klarläggas utredas noggrant.

Utlänningen ska få tillfälle att redogöra för sin ståndpunkt och uttala sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

2 § Vid en muntlig förhandling ska utlänningen höras. Den myndighet som ska hålla den muntliga förhandlingen får bestämma att även andra personer ska höras.

Muntlig förhandling i Migrationsöverdomstolen

3 § Innan Migrationsöverdomstolen yttrar sig till regeringen ska domstolen hålla en muntlig förhandling.

Migrationsöverdomstolen behöver dock inte hålla någon muntlig förhandling om en sådan är uppenbart obehövlig, när frågan gäller

1. att häva ett beslut om inhibition enligt 2 kap. 16 § första stycket,
2. att ompröva möjligheten att verkställa ett beslut om utvisning enligt 2 kap. 19 § första stycket,
3. att regeringen ska besluta om anmälningsskyldighet enligt 5 kap. 9 §, eller
4. ett överklagande som avser endast ett beslut om inhibition, tidsbegränsat uppehållstillstånd eller användning av tvångsmedel enligt 7 kap. 2 §.

4 § Vid en muntlig förhandling ska utlänningen höras. Migrationsöverdomstolen får bestämma att även andra personer ska höras vid förhandlingen. Utlänningen ska få tillfälle att ange sin ståndpunkt och uttala sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

När en muntlig förhandling hålls innan Migrationsöverdomstolen yttrar sig enligt 7 kap. 14 § andra stycket över ett beslut om utvisning, inhibition, tidsbegränsat uppehållstillstånd eller användning av tvångsmedel, ska Säkerhetspolisen och Migrationsverket

1. redogöra för omständigheterna i ärendet,
2. lämna andra upplysningar som behövs för att förhandlingen ska kunna genomföras, och
3. ges tillfälle att ställa frågor till utlänningen och andra som hörs i ärendet.

5 § När Migrationsöverdomstolen håller en muntlig förhandling enligt 3 kap. 16 § eller 4 kap. 13 § får rätten bestå av en lagfaren ledamot. I övrigt tillämpas de regler som allmänt gäller för handläggning av mål i kammarrätt.

Offentligt biträde

6 § Om det inte måste antas att utlänningen saknar behov av biträde, ska ett offentligt biträde förordnas i mål och ärenden om

1. utvisning,
2. användning av tvångsmedel enligt 5 kap. 8 eller 9 §,
3. verkställighet av utvisning,

a) när ett beslut om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd har meddelats, eller

b) om frågan gäller förvar och utlänningsen har hållits i förvar i mer än tre dagar.

Utöver detta ska ett offentligt biträde förordnas för en utlänning som inte har fyllt 18 år och som saknar vårdnadshavare i Sverige, om utlänningsen är tagen i förvar eller har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande.

7 § I ärenden hos regeringen fattas beslut om offentligt biträde av Regeringskansliet.

8 § Till offentligt biträde ska det förordnas en advokat som är lämplig för uppdraget. Om det finns särskilda skäl, får i stället någon annan lämplig person som har avlagt de kunskapsprov som krävs för behörighet till domaransättning utses.

Har utlänningsen själv föreslagit någon som är behörig för uppdraget som offentligt biträde, ska han eller hon förordnas om det inte finns särskilda skäl mot det.

Ett offentligt biträde får inte sätta någon annan i sitt ställe.

Uppgiftsskyldighet

9 § Det som sägs i 17 kap. 1 och 2 §§ utlänningslagen (2005:716) om skyldighet för socialnämnden och hälso- och sjukvårdsmyndighet att i vissa fall lämna ut uppgifter gäller även i mål och ärenden enligt denna lag. Skyldigheten att lämna uppgifter enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen gäller också i förhållande till regeringen.

Dokumentation och motivering av beslut

10 § Ett beslut enligt denna lag ska vara skriftligt. I 32 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om motivering av beslut. Bestämmelserna ska tillämpas även i Säkerhetspolisens och Polismyndighetens verksamhet enligt denna lag.

Kostnadsansvar

11 § En utlänning som har utvisats får åläggas skyldighet att betala kostnaden för sin egen resa till den ort dit han eller hon sänds genom en myndighets försorg.

Bestämmelser i utlänningslagen

12 § Följande bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) ska tillämpas vid handläggning av mål och ärenden enligt denna lag:

1. 13 kap. 5–7 §§ om inställelse till muntlig förhandling hos förvaltningsmyndighet,
2. 13 kap. 11 § om tolkersättning,
3. 13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift, och
4. 13 kap. 15 och 16 §§ om dna-analys.

Beslut om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring och närliggande frågor

1 § Migrationsverkets beslut i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument och ställning som varaktigt bosatt i Sverige får överklagas till regeringen.

Beslut om inhibition, tidsbegränsat uppehållstillstånd och användning av tvångsmedel

2 § Migrationsverkets beslut i fråga om inhibition, tidsbegränsat uppehållstillstånd och användning av tvångsmedel enligt 5 kap. 8 § får överklagas till regeringen.

Beslut om förvar eller uppsikt

3 § Säkerhetspolisens beslut om förvar eller uppsikt får överklagas till Migrationsöverdomstolen. Detta gäller dock inte myndighetens interimistiska beslut enligt 3 kap. 5 § första stycket, 6 § första stycket eller 4 kap. 5 § första stycket.

Migrationsverkets beslut i fråga om förvar eller uppsikt får överklagas till Migrationsöverdomstolen.

4 § Ett statsråds beslut om förvar eller uppsikt får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen.

5 § Beslut i fråga om förvar eller uppsikt får överklagas särskilt och utan begränsning till viss tid.

6 § Migrationsverkets beslut i särskilda fall om behandlingen eller placeringen av en utlänning som hålls i förvar får överklagas till Migrationsöverdomstolen.

Beslut om biträde, ersättning och jäv

7 § Ett beslut av Säkerhetspolisen, Migrationsverket eller Regeringskansliet får överklagas särskilt till Migrationsöverdomstolen när beslutet avser

1. offentligt biträde,
2. ersättning i ett ärende som handläggs enligt denna lag,
3. avvisande av ombud eller biträde, eller
4. jäv.

8 § Migrationsverkets beslut om ersättning för kostnad för dna-analys får överklagas till Migrationsöverdomstolen.

Migrationsöverdomstolens beslut

9 § Migrationsöverdomstolens beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Övriga beslut får inte överklagas

10 § Ett beslut som meddelas enligt denna lag av en förvaltningsmyndighet får inte överklagas i andra fall än de som anges i detta kapitel.

11 § Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut om beslutet kan överklagas enligt denna lag och går Säkerhetspolisen emot.

12 § Säkerhetspolisen får överklaga en domstols beslut om tillstånd till hemliga tvångsmedel enligt 5 kap. 11 § och om fortsatt användning av tvångsmedel enligt 5 kap. 16 §. Sådana beslut överklagas i den ordning som anges i rättegångsbalken.

Parter vid ett överklagande

13 § Vid ett överklagande är Migrationsverket och Säkerhetspolisen utlänningens motparter vid handläggningen i Migrationsöverdomstolen och hos regeringen.

Förfarandet vid Migrationsöverdomstolen efter överklagande till regeringen

14 § Om Migrationsverkets beslut när det gäller utvisning, inhibition, tidsbegränsat uppehållstillstånd eller användning av tvångsmedel enligt 5 kap. 8 § överklagas, ska Migrationsverket lämna över handlingarna i ärendet till Migrationsöverdomstolen.

Migrationsöverdomstolen ska sedan med ett eget yttrande lämna handlingarna vidare till regeringen. I yttrandet ska det i förekommande fall anges särskilt om det enligt 2 kap. 13 § finns hinder mot att verkställa en utvisning.

15 § Om Migrationsöverdomstolen anser att det enligt 2 kap. 13 § finns ett hinder mot att verkställa en utvisning, får regeringen inte avvika från den bedömningen.

Handläggning enligt utlänningslagen av vissa överklaganden

16 § Om Migrationsverket har avslagit både en ansökan om utvisning enligt denna lag och en ansökan från utlänningen om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716). Detta gäller dock inte om också Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Överlämnande av vissa ärenden

17 § Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, får regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning. Detta gäller dock inte när det gäller sådana ansökningar om uppehållstillstånd som avses i 2 kap. 9 § första stycket.

18 § Om regeringen beslutar att en utlänning inte ska utvisas och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

Det framgår av 2 kap. 9 § tredje stycket att regeringen i vissa fall ska överlämna en ansökan om uppehållstillstånd till Migrationsverket när regeringen beslutar att en utlänning inte ska utvisas.

19 § Enligt 2 a § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut har en EES-medborgare eller en familjemedlem till en sådan medborgare rätt att hos Högsta förvaltningsdomstolen ansöka om rättsprövning av ett beslut om utvisning enligt denna lag.

Nöjdförklaring

20 § En utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om utvisning kan förklara att han eller hon avstår från att överklaga beslutet med tillhörande återreseförbud (nöjdförklaring).

21 § En nöjdförklaring lämnas inför Migrationsverket.

En nöjdförklaring får också lämnas inför

1. Polismyndigheten, eller
2. chefen för en kriminalvårdsanstalt eller chefen för ett häkte eller någon annan tjänsteman där som har förordnats att ta emot en sådan förklaring.

Vid en nöjdförklaring som lämnas enligt andra stycket, ska ett vittne närvara. Det krävs också att den som tar emot förklaringen har tillgång till en utskrift av utvisningsbeslutet eller ett bevis om vad beslutet innehåller.

22 § En nöjdförklaring kan inte tas tillbaka. Om utlänningen har överklagat beslutet när nöjdförklaringen lämnas, ska han eller hon genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sitt överklagande. Om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, ska han eller hon genom nöjdförklaringen anses ha tagit tillbaka sin ansökan.

8 kap. Straff och åtal

Straff och åtalsprövning

1 § Till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppehåller sig i Sverige trots att han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt denna lag inte har haft rätt att återvända hit. Detta gäller dock inte om utlänningen har flytt hit för att undgå sådan förföljelse som avses i 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Är brottet ringa ska åtal för ett sådant brott inte väckas annat än om det är motiverat från allmän synpunkt.

2 § Till fängelse i högst två år döms den som hjälper en utlänning, för vilken ett återreseförbud enligt 2 kap. 5 § gäller, att komma in i Sverige.

För försök eller förberedelse till ett sådant brott döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

3 § Till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som bryter mot en anmälningsskyldighet eller ett förbud att lämna vistelseområdet som har beslutats enligt 5 kap. 8, 9 eller 16 §.

4 § Till fängelse i högst ett år döms den som hindrar eller försöker hindra verkställighet av ett beslut om utvisning enligt denna lag.

Åtalsmedgivande

5 § Medan regeringen handlägger frågan om utvisning enligt denna lag, får åtal inte väckas mot utlänningen utan regeringens medgivande.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
2. Genom lagen upphävs lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.
3. Om ett beslut om förvar har meddelats och verkställts före ikraftträdandet, ska den första nya prövningen enligt 3 kap. 10 § som görs därefter göras senast vid den tidpunkt då en ny prövning skulle ha gjorts enligt äldre bestämmelser.
4. Bestämmelsen i 1 kap. 3 § tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt
 - a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,
 - b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,
 - c) 47 § utlänningslagen (1980:376),
 - d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller
 - e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).
5. Bestämmelsen i 2 kap. 8 § tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt
 - a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,
 - b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,
 - c) 47 § utlänningslagen (1980:376),
 - d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller
 - e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).
6. Bestämmelsen i 2 kap. 14 § tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt
 - a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,
 - b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,
 - c) 47 § utlänningslagen (1980:376),
 - d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller
 - e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).
7. Bestämmelsen i 2 kap. 25 § första stycket tillämpas även vid ett beslut om återreseförbud som har meddelats före ikraftträdandet enligt
 - a) 2 § första stycket och 4 § den upphävda lagen,
 - b) 3 § andra stycket och 4 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,
 - c) 47 § andra stycket och 49 § utlänningslagen (1980:376), eller
 - d) 34 § första stycket utlänningslagen (1954:193).
8. Bestämmelsen i 2 kap. 26 § tillämpas även vid ett beslut om återreseförbud som har meddelats före ikraftträdandet enligt
 - a) 2 § första stycket och 4 § den upphävda lagen,
 - b) 3 § andra stycket och 4 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,
 - c) 47 § andra stycket och 49 § utlänningslagen (1980:376), eller
 - d) 34 § första stycket utlänningslagen (1954:193).
9. Bestämmelsen i 2 kap. 27 § tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt
 - a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,

b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,

c) 47 § utlänningslagen (1980:376),

d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller

e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).

10. Bestämmelsen i 3 kap. 1 § första stycket 2 tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt

a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,

b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,

c) 47 § utlänningslagen (1980:376),

d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller

e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).

11. Bestämmelsen i 3 kap. 2 § första stycket 2 tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt

a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,

b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,

c) 47 § utlänningslagen (1980:376),

d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller

e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).

12. Bestämmelsen i 5 kap. 1 § första stycket tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt

a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,

b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,

c) 47 § utlänningslagen (1980:376),

d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller

e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).

13. Bestämmelsen i 8 kap. 1 § första stycket tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt

a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,

b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,

c) 47 § utlänningslagen (1980:376),

d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller

e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).

14. Bestämmelsen i 8 kap. 2 § första stycket tillämpas även vid ett beslut om återreseförbud som har meddelats före ikraftträdandet enligt

a) 2 § första stycket och 4 § den upphävda lagen,

b) 3 § andra stycket och 4 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,

c) 47 § andra stycket och 49 § utlänningslagen (1980:376), eller

d) 34 § första stycket utlänningslagen (1954:193).

15. Bestämmelsen i 8 kap. 3 § tillämpas även vid ett beslut om anmälningsplikt som har meddelats före ikraftträdandet enligt 11, 11 a eller 14 § den upphävda lagen.

16. Bestämmelsen i 8 kap. 4 § tillämpas även vid ett beslut om utvisning som har meddelats före ikraftträdandet enligt

- a) 1 § och 2 § första stycket den upphävda lagen,
- b) 3 § lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund,
- c) 47 § utlänningslagen (1980:376),
- d) 3 § lagen (1973:162) om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, eller
- e) 29 § första stycket 5 och 30 § andra stycket utlänningslagen (1954:193).

På regeringens vägnar

MORGAN JOHANSSON

ANDERS YGEMAN
(Justitiedepartementet)